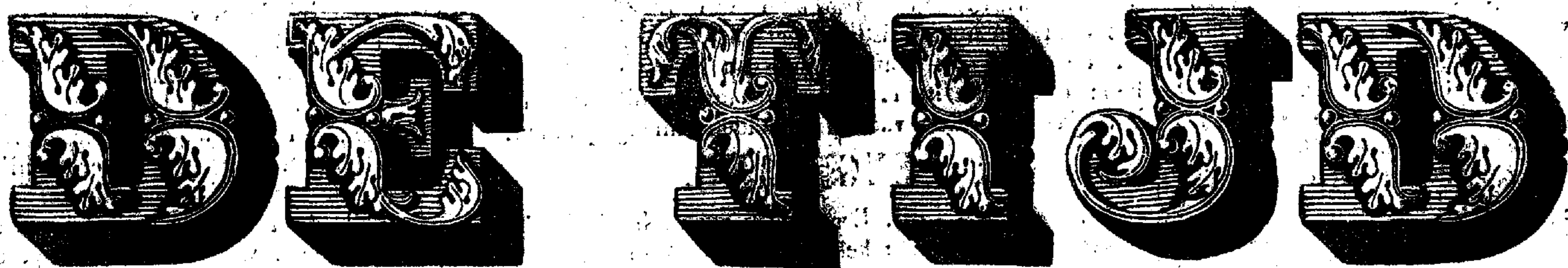
No. 9. 1846.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50, franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 21 JULIJ.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen *f* 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 Julij.

Wij zeiden herhaalde malen in onze vorige nummers, dat de Katholijke minderheid, wanneer zij wil werken, sterk genoeg is om op te wegen tegen de ons overheerschende meerderheid. Dat thema hebben wij uiteengezet en verdedigd met beschouwingen, genomen uit den toestand der Katholijken met betrekking tot de hun vijandige partij. Wij meenen, dat onze stelling onwederlegbaar is. Maar wij zouden vermetel zijn, indien wij geloofden, dat wij de overtuiging, die ons bezielt, aan alle onze lezers hebben medegedeeld, en vooral zouden wij een bewijs leveren, dat wij het menschelijk hart weinig kennen. En toch verheugt het ons te ontwaren — waarom zouden wij het verheelen — dat men ons heeft begrepen beter, dan wij zulks zouden hebben durven verwachten. Dit zijn wij verschuldigd aan de talentvolle werkzaamheden van onze ouderen in den strijd voor de Katholijke belangen, die, onvermoeid en in het zweet huns aanschijns, met opofferingen van allerlei aard, den akker beploegd en tot vruchtbaarheid voorbereid hebben. Wij zijn in hun werk getreden, en vonden al dadelijk de vruchten van hunnen arbeid. Wij vinden ons daardoor aangemoedigd om voort te gaan op den ingeslagen weg tot vestiging der overtuiging, dat de Katholijken eene magt vormen, als zij het willen.

Deze stelling behoort niet te worden gerangschikt onder de utopiën, zoo als daarvan bij sommigen misschien het denkbeeld zou kunnen ontstaan. »Dat alles is schoon op het papier," zeide ons iemand, »maar de praktijk?" — Hij bedacht niet, dat gebeurtenissen, welke wij rond ons zien plaats grijpen, onze theorie tot feiten doen overgaan.

Inderdaad wij spraken voor-eergisteren over de hervormde graanwet in Engeland; welnu, diezelfde hervorming levert het bewijs, dat het alleen van de Katholijken zal afhangen of hunne magt hier te lande slechts eene utopie blijven zal.

Cobden, de man van het graanverbond, vatte voor eenige jaren het denkbeeld op, om het tarief van inkomende regten op de granen te wijzigen. Als ooit eene onderneming eene utopie schijnen mogt, dan was het zeker de zijne. Want wat hij bedoelde was, zoo als wij hebben bewezen, niets minder dan eene omwenteling, en eene omwenteling die hij moest verwinnen op den rijkdom, de magt van de gansche wetgeving, het hof en de beide parlementen. Cobden had voor zich slechts een gedeelte van den handel, van de nijverheid en de arme bevolking der groote steden; verder was alles, alles tegen hem, vooral zij, die de hervorming moesten daarstellen, het hoogerhuis als erfelijk bestaande uit den hoogen adel; het lagerhuis als grootendeels gevormd door het goud van de lords. Hij had dus niet alleen met eene sterke meerderheid te kampen, maar met eene meerderheid, die vrij wat meer aanzienlijk, vermogend en invloedhebbend is, dan de meerderheid, die ons knelt, en van welke hij niets minder vorderde, dan dat zij haar eigen doodvonnis zoude onderteekenen.

Dat heeft Cobden niet afgeschrikt; de dagbladpers had vrij hem toe te roepen, dat hij eene utopie verdedigde, dat zijn doel onmogelijk te bereiken was. En wien kwam het zoo niet voor?

Intusschen hij ging voort. Hij ontwierp een plan van graanverbond, eene associatie, welke zich langzamerhand vestigde, leden aanwierf, geld bijeenbragt, geschriften in druk uitgaf, Couranten verspreidde, en binnen drie jaren tijds zijne vorige minderheid tot magtig deed worden, dat een omver geworpen ministerie werd hervormd, alléén, om zich met de uitvoering dierzelfde taak te belasten, welke zich Cobden had ten doel gesteld. Ziedaar wat het uitwerkt, als eene massa, hoe onvermogend zij ook zijn moge, zich vereenigt, om met ernst en onvermoeid te werken tot het bekomen van haar oogmerk.

De Katholijken kunnen zich daaraan spiegelen. De graanwets-wijziging is hun een bemoedigend voorbeeld.

Inderdaad wij hebben geene omwenteling te bewerken, wij hebben de grondslagen van ons staatsgebouw niet omver te halen; integendeel, wij vragen niets meer, dan wat wij staats-regtelijk kunnen en moeten vorderen; en in plaats van eene omwenteling willen onze eischen slechts de uitvoering van de hoogste staatswet, dat is, dat de grondslagen van ons staatsgebouw *met er daad* worden, wat zij thans zijn *in dood geschrift*.

Daarenboven wij zijn niet de kleine magtelooze minderheid, waarmede Cobden zijnen strijd begon. Het zij verre. Nu reeds, gelijk wij daar zonder de minste krachtsontwikkeling, zonder vereenigd pogen, werkeloos op het sleeptouw hangen, nu reeds zijn wij een groot *embarras*, niet slechts voor de regering, maar zelfs voor de ons vijandige partij. Wat zal het wezen, op dien dag, dat ieder Katholijk beseffen zal, wat hij regt heeft te zijn, en bezield zal zijn met dat gevoel van eigenwaarde, dat hem zal doen werken om het te worden, en met dien geest van vereeniging, die alle krachten tot één doel doet zamensmelten? Dan zullen wij krachtiger zijn, dan Cobden met de zijnen.

En men werpe ons niet tegen, dat wij eene aanzienlijke meerderheid tegen ons hebben in de wetgeving. Wat maakt dat? Cobden had eene veel grootere. En hebben wij, gelijk hij, van haar te vorderen, dat zij zich zelve den doodslag toebrenge? Wij kennen de meerderheid, die wij tegen ons hebben, wij weten, dat zij groot is; wij kennen de vooroordeelen, die haar vijandig tegen ons opzetten; maar wij zijn zeker, dat zij niet bij magte zal zijn, ons de ons toegekende regten te onthouden, zoodra de Katholijken die ernstig zullen weten op te vorderen, zoo min als het Parlement van Engeland bij magt is geweest van zich af te weren den bitteren pligt, om zijne eigene vernietiging tot wet te maken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 Julij.

Zaturdag 18 Julij is de Hoogw. Heer Grooff, Vicarius Apostolicus van Neêrlands Indië, bij Z. M. den Koning ter audientie toegelaten en minzaam ontvangen.

— Op den 27 dezer maand zal de Zeer Eerw. heer H. J. Feye, van Amsterdam, Priester der Nederlandsche Zending, en bereids *S. Theol. Doctor*, te Leuven in het openbaar *Theses* verdedigen, tot het verkrijgen van den graad van Licentiaat in het Kanoniek regt.

— Gisteren avond, ten ruim zes ure, is Z. M. de Koning, vergezeld van de adjudanten van Coehoorn en Karnebeek alhier per spoortrein uit 's Hage aangekomen en heeft zich onmiddellijk aan de Lands werf op de Stoomboot, de Leeuw, ingescheept, welke daar gereed lag, om Z. M. naar Vriesland over te brengen. Men wil dat de Koning in het laatst dezer week, waarschijnlijk Vrijdag, van zijne reis terug zal zijn.

De verkiezingen, ter vervulling van de vacaturen, door het aftreden van eenige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in dit jaar thans afgeloopen zijnde, zijn wij in staat, hiervan het volgend verslag te geven: Zijn gekozen voor

Noord-Braband. Mr. R. P. Romme en Jhr. Mr. J. O. de Jong van Beek en Donk *(beide herkozen)*.

Gelderland. C. J. A. Baron van Nagell en Mr. J. F. T. Nedermeijer van Rosenthal *(beide herkozen)*.

Zuid-Holland. Luzac, Anemaet, Verwey-Mejan, Gevers van Endegeest, de Monchy en Mr. Faber van Riemsdijk *(alle herkozen)*.

Noord-Holland. Mr. J. Corver Hooft *(herkozen)* en D. Borski *(in plaats van Mr. C. A. den Tex)*.

Zeeland. Mr. Josias de Backer *(herkozen)*.

Utrecht. Baron van Golsteyn *(herkozen)*.

Limburg. Corneli *(herkozen)*.

Vriesland. Mr. G. Hiddema Jongsma en Jhr. W. H. Lycklama à Nyeholt *(beide herkozen)*.

Overijssel. Duymaer van Twist *(herkozen)*.

Groningen. Mr. E. M. Nap *(in plaats van den Heer Wichers)*. Van Panhuis *(herkozen)*.

Voor Drenthe viel dit jaar geene herkiezing te doen. Van de twintig aftredende leden zijn dus achttien herkozen. In Groningen en Noord-Holland alleen zijn twee leden door andere vervangen.

's GRAVENHAGE, 19 Julij. Men verneemt met genoegen, dat aan den eersten luitenant van de afdeeling jagers en grenadiers, den heer Smits, in de residentie in garnizoen, door den baron van Maltitz, ambassadeur van den Keizer aller Russen bij het Hof der Nederlanden, met begeleiding van een vereerend briefje, de prachtige gouden rijks-medaille voor wetenschappelijke verdiensten is ter hand gesteld. Deze vereerende onderscheiding is den verdienstelijken heer Smits te beurt gevallen, ten dank voor de opdragt aan den Keizer van zijn nuttig werk over de militaire en burgerlijke gymnastie.

'sGRAVENHAGE 17 Julij. De gewone jaarlijksche [illegible] der Staten van Zuid-Holland is gisteren door den Gouverneur dier provincie gesloten.

— Er is sinds eenige dagen het gerucht verspreid, dat de Baron Schimmelpenninck van der Oye weder als minister van binnenlandsche zaken zoude optreden; wij vernemen, dat dit gerucht van allen grond ontbloot is.

'sHERTOGENBOSCH, den [illegible] Julij. Wij kunnen niet in gebreke blijven te melden, dat de aardappelen in deze provincie overal zeer goed zijn. Het poten van door bederf aangestokene aardappelen wordt door den landman algemeen als de oorzaak opgegeven, dat sommige gewesten, zoo als Groningen, Vriesland en eenige gedeelten van Zuid-Holland dit jaar wederom min of meer bedorvene aardappelen opleveren.

De prijs van het brood is 4½ cent op de 3 ned. ponden verhoogd. Dit heeft alhier eene algemeene onrust, voornamenlijk onder de lagere volksklasse, te weeg gebragt; zeker is het echter, dat die prijsverhooging niet is ontstaan door eenen slechten graanoogst, zoo als sommigen uitstrooijen, maar alleen door het schaars ter markt brengen der granen, veroorzaakt door de drukte van den oogst.

Het valt dus niet te betwijfelen of die hooge broodzetting zal weldra verminderd worden.

ZWOLLE, 18 Julij. Heden is de zekere tijding ontvangen, dat het Z. M. den Koning behagen zal, op Donderdag den 23 Julij e. k. met Hoogst Deszelfs stoomjagt te Kampen aan te komen, de tentoonstelling aldaar te bezigten en daarna door te stoomen naar Zwolle, alwaar Z. M. op Vrijdag den 24 Julij e. k. audientie verleenen en dien dag naar het Loo vertrekken zal.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Julij. Z. Em. de Cardinaal-Aartsbisschop van Arras heeft bepaald, dat eene lijkdienst zal gevierd worden voor de slagtoffers van het onheil van den 8 dezer maand.

— Mgr. de Bisschop van Algiers heeft dezer dagen een herderlijken brief aan de geestelijken en leeken van zijn diocese gerigt. De Hoog-Eerw. Prelaat doet hierin uitkomen de christelijke beschaving van Afrika in vorige eeuwen, tegenover de barbaarschheid, waarin het door het Islamismus verzonken was, en waaraan het thans door het Christendom is ontrukt. Vervolgens kondigde de Bisschop aan, dat hij eerstdaags, onder den titel van *Gloire de l'Eglise d'Afrique*, een boekwerk zou uitgeven, waarin de aloude roem dier kerk, schitterend met eenen verjongden glans, zou behandeld worden.

»Een achtingswaardige mond," vervolgde de Hoog-Eerw. Prelaat, »heeft onder de toejuiching van geheel Frankrijk gezegd: Algiers zal voortaan met Frankrijk vereenzelvigd wezen; doch wij zullen er bijvoegen: Algiers zal voortaan aan de christelijke godsdienst toegedaan zijn. Frankrijk heeft Algerië niet met den degen in de vuist overwonnen, het zendt niet telkens de uitgezochtste manschappen van zijne bataillons derwaarts, het plaatst zijne uitstekendste veldheeren niet aan derzelver hoofd en heeft zijne schatten en zijn bloed niet voor Algiers veil, om te dulden, dat het zich weder aan zeerooverij overgeve. Frankrijk zal het land zijner overwinning weten te behouden en te beschermen. Algiers is eene parel geworden van zijne oude kroon, en wee hem, die het zou durven wagen, die parel aan Frankrijks hoofd te ontrukken...."

»Doch God heeft de zon des geloofs niet op nieuw over het land van den H. Cyprianus doen opgaan, om te gedoogen, dat het weldra weder in eene volslagene duisternis zou verkeeren. Hij heeft alle toegangen van Barbarije niet voor de verkondiging van het Evangelie opengesteld, om te dulden, dat de verkondigers van dat Evangelie, na eenige aangewende pogingen, om zich aan het klimaat te gewennen, weder van daar zouden verjaagd worden. De overblijfselen van den H. Augustinus zullen niet in zegepraal op onze altaren zijn wedergekeerd, om de volgenden dag op de kust van het regtzinnig moederland teruggeworpen te worden, die ze zoo eerbiedig bewaard had. Ja, heilige, Katholijke Kerk, thans hebt gij op nieuw en voor altijd bezit genomen van dit aloud gebied van uw apostelschap; gij hebt dezen vruchtbaren oever herwonnen, om dien nooit meer te verlaten; voor altijd zal uwe kruisvaan op den tinne der tempels van Algerië wapperen.

Laten wij ons echter niet vergissen Z. G. B. en deze aangename verwachtingen niet voor onmisbare daakzaken aanzien. Indien de godsdienst van ons bisdom op hechte grondslagen gevestigd zal zijn, dan geschiedt dit alleen onder onvermijdelijke voorwaarden, welke door den vinger Gods, zelf in de H. Schrift bepaald zijn. Wilt gij het rijk des geloofs, en door het geloof dat der beschaving bewaren en bevestigen? Wel nu, zweer dan aan dat geloof den drievoudigen eed, van het te zullen eerbiedigen, beoefenen en voortplanten."

De *Heraldo* van Madrid van den 11 dezer behelst weinig geruststellende tijdingen van Lissabon. Volgens dat blad zou het ministerie niet voor goed gevestigd zijn, en de junta van Coimbra zich op nieuw vereenigd hebben; ook wilde men, dat de Spaansche uitgewekenen in Portugal tegen hun vaderland hadden zamengespannen.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Julij. Eergisteren avond heeft Lord John Russell voor de eerste keer opening gedaan van de plannen van het nieuwe ministerie. Hij begon met te antwoorden op een verwijt aan het ministerie gedaan, dat daarin te veel familiën waren vertegenwoordigd, welke aan den landbouw verbonden zijn, en te weinig met den handel in betrekking staan. Zulks kon geen kwaad veroorzaken, want eene regering is niet om deze of gene maar de algemeene belangen te bevorderen. Zijne beginselen zijn bekend, hij behoefde daarop nu niet terug te komen. Wat de Iersche geestelijkheid aangaat, hij achtte eene bezoldiging van den staat wenschelijk, maar dewijl deze door haar was afgewezen, kon men er niet verder op aandringen. Hij zou het niet raadzaam achten, de Protestantsche kerken in Ierland schade aan te doen, maar hij zou het mogelijke doen om den toestand van Ierland te verbeteren, als b. v. door de gelijkstelling van het kiesregt in de beide eilanden, enz.

Het is duidelijk dat de Minister John Russell, zoo weinig mogelijk heeft willen zeggen, om zijne handen voor de toekomst vrij te houden.

— In de laatste zitting van de repeal-vereeniging heeft de heer O'Connell den wensch te kennen gegeven, dat alle geschillen tusschen de repealers mogten opgeheven zijn, en men eenstemmig het besluit nam van met ter zijde stelling van ondergeschikte belangen aan de bereiking van het groote doel te arbeiden. »Ik ben zeer geneigd om de goede maatregelen van de zijde der Whigs aan te nemen," zeide hij, »maar ik zal mij geene rust gunnen voor dat ik mijn oogmerk zal bereikt hebben."

Dit heeft aanleiding gegeven tot eene hevige woordenwisseling tusschen de heer Maegher en O'Connell. De eerste beschuldigt den Heer Clement, dat hij een verrader is. Op verzoek van O'Connell trok hij zijn woord in.

De vereeniging heeft daarna belangrijke kwestiën behandeld en vervolgens herinnerd, dat de grondslag tot de repeal den 15 april 1840 is gelegd, en wel op grond van de volgende voorstellen:

1e. Eerbiedige en altijd onveranderlijke gehechtheid aan Koningin Victoria, hare erven en opvolgers.

2e. Volstrekte verwerping van alle aanwending van physieke krachten, van het plegen van geweld, van het vertreden der menschelijke of goddelijke wetten.

3e. De aan te wenden middelen kunnen alleen zijn, vreedzame, wettelijke en constitutionnele zamenwerking van alle krachten, en de magt der openbare opinie vereenigd tot de uitvoering van de doelmatigste en wettelijkste handelingen.

- Sinds lang hoorde men niets meer van de chartisten. De *Morning-Advertiser* deelt het verhaal hunner wederopstanding op de volgende wijze mede:

Sedert dat sir Robert Peel is afgetreden en lord Russell aan het bewind gekomen is, hebben de leiders der chartisten meermalen eene vergadering gehouden, ten einde hunne vereeniging weder te regelen en doeltreffende maatregelen ter bereiking van hun doel te beramen. Zij zijn tevens op middelen bedacht, om de volledige vrijspraak van Frost, Williams, John en andere chartisten te verkrijgen, die tot ballingschap veroordeeld zijn. De heeren Feargus O'Connor en Dr. Dewell zijn, zegt men, de hoofden dezer nieuwe beweging, welke, volgens het plan der ontwerpers, met de Whig- of Torypartij in geene de minste aanraking zijn zal.

— In den morgen van Maandag 13 dezer hebben twee nietswaardigen, men weet niet door welke verfoeijelijke boosaardigheid gedreven, dwars op het spoor van den ijzeren weg tusschen Londen en Bristol, eene eikenhouten deur nedergelegd, met oogmerk, om het eerste konvooi, dat daar zou langs komen, uit het spoor te ligten. Gelukkig heeft deze misdadige poging geen betreurenswaardig gevolg gehad. Het konvooi van Bristol naar Exeter is over dit beletsel heen gegaan, zonder iets meer te ondervinden dan een hevigen schok, waardoor echter niemand is gekwetst geworden. De schuldigen zijn in hechtenis genomen, en zullen in de eerste zitting van het Hof van assises veroordeeld worden.

— Een Iersch dagblad kondigt als eene stellige zekerheid aan, dat de Koningin dit jaar vóór den herfst Ierland zal bezoeken, en voegt er bij, dat het verblijf van H. M. in dat gedeelte van het vereenigd koningrijk ongeveer zes weken zal verblijven. De Koningin zal eenige dagen te Dublin doorbrengen en vervolgens eenige leden der Iersche aristocratie op hunne kasteelen een bezoek geven.

— Het heeft de Goddelijke Voorzienigheid behaagd, den Eerw. Heer Haud, stichter der vereeniging voor buitenlandsche missiën in Ierland, tot zich te nemen. Op de langdurige voetreizen, die hij op het land ondernam, terwijl hij vaak onder sneeuw en regen van huis tot huis liefdegiften inzamelde ter ondersteuning van zijn menschlievend doel, werd hij door eene borstziekte aangetast, waaraan hij daags vóór O. H. Hemelvaart, in den ouderdom van 38 jaren, en in het 11. jaar zijner priesterlijke bediening overleed. Zijn dood was zóó, als men die kon verwachten na een leven, in strenge godsvrucht en [illegible] van [illegible] zorgen van een moeijelijk ambt [illegible]. [illegible] tot in de laatste dagen het [illegible] verborgen, waarin hij zich bevond, [illegible] zeker de ongerustheid niet doen ondervinden, welke hij natuurlijk over zijne geliefkoosde arbeid zou gehad hebben. Maar toen hij den dood voelde naderen, was hij verheugd en zeide met eene zigtbare opgeruimdheid des gemoeds: »Ik ben blijde, dat ik mijn God zal gaan aanschouwen, ik heb een zeer gegrond vertrouwen op Zijne barmhartigheid." Vervolgens deelde hij eenige raadgevingen mede aangaande sommige punten van de regels der vereeniging, en nadat hij aan ieder in het bijzonder zijn zegen gegeven had, begon hij de leden der vereeniging met vuur en eene bewonderenswaardige zeggingskracht te vermanen, en eindigde niet eerder, dan toen zijne stem voor altijd was verdoofd. Alle seminaristen zegden, naast zijn doodbed geschaard, de gebeden der stervenden op, en een der aanwezigen paste de volgende woorden op hem toe, die hij door zijn gedrag bewaarheid heeft: ***Zelum Dei in se habuit et Deum qui fecit omnia fideliter adoravit*** (1). Zijne vereeniging heeft tot overste gekozen den Eerw. Heer David Moriarty, wien hij tot zijnen opvolger had aangeduid.

Deze allernuttigste vereeniging, welke Ierland sedert korten tijd aan den ijver van den Eerw. Heer Haud te danken heeft, stelt zich ten doel de opleiding van Priesters voor de buitenlandsche missiën. Zij wordt door vrijwillige inschrijvingen in stand gehouden, doch tot heden heeft het haar niet aan liefdegiften, zoo van geestelijken als leeken, ontbroken.

Thans bevinden zich in het seminarie 70 kweekelingen, en reeds zijn 24 missionarissen ter beschikking hunner Bisschoppen gesteld. Eene inschrijving of vrijwillige gift van 10 pond sterling, jaarlijks aan het seminarie gedaan, maakt eene beurs voor een kweekeling uit. Reeds zijn er, dank zij de vrome liefdadigheid van eenige Katholijken, twaalf beurzen gesticht.

— Het vraagstuk, hetwelk op dit oogenblik geheel de aandacht des publieks en der Kamers in Engeland bezig houdt, is dat van de suiker. De lords hebben deswege ophelderingen gevraagd aan graaf Clarendon, den minister van koophandel. Deze heeft verklaard, dat het voornemen der regering was, in deze zelfde zitting een voortdurenden maatregel voor te stellen, welke moeijelijkheden het hierbij ook mogt ontmoeten. Ook in het Huis der Gemeenten heeft men het gouvernement aangaande de suikerkwestie uitleggingen gevraagd.

— Te Liverpool zijn gisteren twee hevige branden uitgebarsten, de een in de ijzersmelterij van de heeren Ogden en de andere in het gebouw, bekend onder den naam van apothecaries'-hall. De eerstgemelde brand duurde ruim 3 uren en men begroot de schade, daardoor veroorzaakt, op 4000 *L.* De tweede ontstond kwartier voor 2 ure 's morgens en was 's ochtens ten 6 ure gebluscht. Men vreesde aanvankelijk voor de omliggende gebouwen, doch dezelve zijn bewaard gebleven. De schade is groot. Beide panden zijn voor aanzienlijke sommen bij onderscheidene maatschappijen verzekerd.

Er worden aldaar groote toebereidselen gemaakt voor de ontvangst van prins Albert, die den eersten steen zal leggen voor een zeer uitgestrekt gebouw, hetwelk zal dienen tot gasthuis voor oude en verminkte zeelieden.

De heer Slidell Mackensie, is door den Heer Polk naar Havana gezonden, in last hebbende om, zoo men zegt, aan Santa-Anna allen mogelijken bijstand aan te bieden, onder voorwaarde dat hij een vredes-verdrag teekene, waarbij hij aan de Vereenigde Staten al het grondgebied zou afstaan, ten noorden van de Rio-Grande en Californië gelegen.

Intusschen schijnt het Amerikaansche leger zonder veel moeite den zege te behalen. De bezetting van Rionosa, 1500 man sterk, heeft het beleg van den generaal Wilson met 800 Amerikanen niet durven afwachten, maar hem de sleutels der stad gebragt. De stad Camargo heeft dit voorbeeld gevolgd, zoodat het Amerikaansche leger, reeds meester zijnde van Matamoras, zich thans zonder slag of stoot in het bezit ziet gesteld van de drie voornaamste krijgspunten op den Mexikaanschen oever van Rio-Grande.

— De sluiting der discussiën over het tarief in de kamer der vertegenwoordigers in de Vereenigde Staten, was op den 2den Julij bepaald; een der leden stelde daartoe den 20sten Julij voor, doch de heer Benton verzette zich hiertegen, daar de steamer, die den 19den van Liverpool vertrekt, gewigtige tijdingen kon medebrengen, bedoelende hij hiermede de weigering van het Oregon-tractaat te ratificeeren en de tusschenkomst van Engeland ten behoeve van Mexico. Intusschen zal die vrees van den heer Benton gelukkig verijdeld worden, ten minste wat het tractaat betreft, en van eene tus-

---

(1) Hij was met ijver voor God bezield, en heeft God, die alles geschapen heeft, getrouw aangebeden.

schoonkonst kan om gezonde staatkundige redenen nog geen kwestie zijn.

— Dezer dagen is tusschen de Vereenigde Staten en de Indiaansche stammen van Texas, een verdrag gesloten. Dit berigt verkrijgt een zeker gewigt door de omstandigheden van het oogenblik, dewijl het bestaan eener inlandsche en vijandige bevolking in den eigen boezem van Texas eenen voor de Vereenigde Staten nadeeligen invloed zou hebben kunnen uitoefenen, in den oorlog, dien zij met Mexico voeren.

DUITSCHLAND.

De plegtige opening van de groote bedevaart, ter vereering van de overblijfselen te Aken, heeft den 9 Julij in de collegiale kerk van die stad plaats gehad. De reliquien werden van hare kostbare bekleedselen ontdaan en naar het koor gebragt, alwaar de eerste getuigen van de plegtigheid geschaard stonden, terwijl de stedelijke garde het graf van Karel den Groote omringde. De overste van het kapittel beklom vervolgens het spreekgestoelte en sprak eene redevoering uit over de echtheid der reliquien en de bewijsstukken waarop dezelve berust; vervolgens zette hij de leer der H. Kerk, aangaande die vereerde voorwerpen, uiteen. Het oogenblik, dat de laatste omwindsels, die de reliquikastjes omgaven, werden weggenomen, werd door het luiden van alle klokken en door een aantal kanonschoten aangekondigd. De overste en drie kanunniken stelden de reliquien aan de vereering des volks voor, en plaatsten ze vervolgens in het kostbaar reliquiekastje, in gothischen vorm, hetwelk daartoe vervaardigd is. Van den 9. Julij af zullen de reliquien des morgens, des middags en des namiddags van 3 tot 4 ure van boven van de toren aan het volk worden vertoond. Zoo lang de plegtigheid duurt, te weten tot den 30 Julij, zal in vier der voornaamste kerken ten 5 ure des avonds lof en predikatie gehouden worden.

— De kommissie, welke door de Synode van Berlijn is gelast geweest eenige godsdienstige punten, aangaande de betrekking tusschen de kerk en de burgerlijke instellingen, te onderzoeken, heeft den 25 en 27 Junij een rapport uitgebragt. Vooreerst heeft dit rapport over den eed gehandeld, en dien, als zeer belangrijk middel tot behoud van het zedelijk en godsdienstig beginsel der menschen, aangenomen.

Ook heeft men de middelen zoeken op te sporen om de geestelijken in hunne officiële werkzaamheden te ondersteunen, en daartoe voorgesteld hen te ontheffen van alle zaken, die vreemd zijn aan hunne roeping. Misschien ligt, onder deze onbepaalde uitdrukking, het voornemen verborgen van den geestelijken, het houden der registers van den burgerlijken stand te ontnemen.

— Van alle steden van Duitschland is er geene, waar de lijkdienst van Paus Gregorius XVI (roemrijker gedachtenis) met grooter pracht is gevierd geworden, dan te Keulen. En niets is natuurlijker. Aan ieder staat het aldaar nog levendig voor den geest, welk eene onverschrokken houding de H. Vader, wiens verlies men thans betreurt, in de zaak des Aartsbisschop van Keulen aangenomen had. De Eerw. spreker, die de lijkrede van Paus Gregorius uitsprak, heeft ook natuurlijker wijze de treffendste lofspraken op den achtingswaardigen Clemens August, tusschen de lijkrede op diens roemrijken verdediger ingevlochten.

— Men is van oordeel, dat Theiner, die zich van Ronge en zijne zaak afgescheiden ziet, op het denkbeeld is gekomen, om zich aan het hoofd der zoogenaamde afgescheidenen te Berlijn te plaatsen, welke zich, zoo als men weet, van Ronge verwijderd hebben, onder het verwerpen van de akten van zijne zoogenoemde kerkvergadering van Leipzig. Het voornemen van Theiner, was, zeide men, eene toenadering met Czerski te bewerken, en de beide sekten alzoo tot eene enkele zamen te smelten, voor hetwelk hij de erkenning van het Pruissisch gouvernement hoopte te verkrijgen.

— De Pruissische regering rigt op dit oogenblik een quasi-officiëel dagblad op, waarvan de redactie zal worden opgedragen aan achttien staatsambtenaren, allen tot de Evangelische geloofsbelijdenis behoorende. Pruissen schijnt te vergeten, dat twee vijfde gedeelten van deszelfs bevolking de Katholijke godsdienst belijden.

ITALIE.

Men schrijft uit Rome:

Men weet met welke zorg en ijver Paus Gregorius XVI, de werken tot den wederopbouw van de kerk van den H. Paulus *extra muros*, heeft bespoedigd. De nieuwe Paus heeft, reeds in de eerste dagen zijner regering het bewijs willen leveren, dat hij in die groote en godsdienstige onderneming een niet minder levendig belang stelde, dan zijn waardige voorganger. Op den feestdag van den HH. Apostelen Petrus en Paulus, heeft Z. H., omgeven van een aanzienlijken stoet, zich naar de basiliek begeven. Na de H. dienst heeft de Paus de werkzaamheden van het schip der kerk in oogenschouw genomen. Z. H. heeft herhaaldelijk zijne tevredenheid betuigd over datgene, hetwelk reeds door zijnen voorganger is tot stand gebragt, en tevens zijne vurige begeerte aan den dag gelegd, om dit schoone gedenkstuk te voltooijen.

— Blijkens brieven uit Rome is het ten eenenmale onjuist, dat Z. H. Pius IX op het oogenblik zijner benoeming in onmagt zou zijn gevallen. Ziet hier wat er van de zaak is. De Kardinaal Mastai was een der drie stemopnemers. Ontwarende, dat de meerderheid der stemmen hem tot den pausselijken zetel zouden roepen, boog hij zijne knieën ter aarde, en bad de aanzienlijke vergadering dringend, toch wel in overweging te nemen, van welk hoog gewigt de beslissing was, welke zij op dit oogenblik hadden uit te brengen. Eene dergelijke demonstratie is wel iets geheel anders dan die door de dagbladen den Paus toegedichte bezwijming.

— Bij gelegenheid van de lijkdienst ter nagedachtenis van Z. H. Paus Gregorius XVI heeft Mgr. Luca, Bisschop van Aversa, een Prelaat, wiens uitstekende talenten algemeen bekend zijn, eene redevoering uitgesproken. De Bisschop heeft, niettegenstaande geheel het corps diplomatiek bij deze plegtigheid tegenwoordig was, een algemeen overzigt gegeven van den toestand der Katholijke Kerk in de verschillende rijken van Europa. Daarbij werd noch de regering van Pruissen, wegens de vervolging des Aartsbisschops van Keulen, noch Rusland, aangaande de vervolging der Katholijken en der Polen gespaard. Alzoo werd door Zijne Hoogwaardigheid gehandhaafd het regt van spreken der bedienaars onzer heilige godsdienst, over onderwerpen van kerkelijken aard, van welk regt, alle eeuwen door, door de Kerk zoo ruimschoots is gebruik gemaakt. Men zegt, dat de gezanten van Rusland Z. Em. den nuntius Mgr. Garibaldi om ophelderingen hebben gevraagd, betreffende deze zaak.

— De volmaaktste rust heerscht in de Pausselijke Staten. In plaats van tijdingen, die de vrees voor onlusten zouden vergrooten, welke men bij het overlijden van Z. H. Gregorius XVI scheen te duchten, ontvangt men van alle kanten niets dan gelukwenschingen.

Den 4. dezer was reeds aan zeventien staats-misdadigers gratie verleend, en hunne invrijheidstelling bevolen.

BELGIE.

BRUSSEL, 19 Julij. Gisteren was er alhier sprake van een nieuw ongeluk, hetwelk den 12 op den Noorder-spoorweg zou zijn voorgevallen. De *Gazette de Flandres et d'Artois*, dit gerucht herhalende uit een berigt van Arras van den 14, zegt, dat het gelukkig slechts een panische schrik geweest is; en was, wel is waar, in eene locomotief eene pijp gesprongen, doch er was niet het minste ongeluk hieruit ontstaan.

— Ibrahim Pacha wordt van Londen eerdaags hier verwacht. Z. H. zal waarschijnlijk aanstaanden Dingsdag de groote wapenschouwing bijwonen, die bij gelegenheid van den 15den verjaardag van 's Konings inhuldiging zal gehouden worden. Van Antwerpen, Mechelen, Leuven, Gend, Namen en andere plaatsen zijn troepen herwaarts ontboden, om daaraan deel te nemen. Er zal ongeveer 15,000 man infanterie, cavallerie en artillerie onder de wapenen zijn.

— De Hooggeleerde Heer Ubaghs, Professor aan de Katholijke Universiteit te Leuven, die eene nieuwe uitgave van zijne Latijnsche *Logica*, zijne *Ontologie* en zijne *Theodicea* heeft in het licht gegeven, heeft daarvan een exemplaar aan Z. Em. den Kardinaal Mai, Prefect van de congregatie van den *Index* doen aanbieden. Z. Em. heeft deze nieuwe uitgave laten onderzoeken, en gevolgelijk den 26. Mei ll. den schrijver met eenen officiëlen brief vereerd, waarin hij hem zijne bijzondere tevredenheid, alsmede die van Z. H. Gregorius XVI betuigt.

STADSNIEUWS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS dezer Stad brengen ter kennis der belanghebbenden dat van heden (Maandag den 20 dezer) de beursbengel bij het aangaan van de beurs zich zullen regelen naar het uurwerk van den Oude Kerk-toren, uit hoofde van reparatie aan het uurwerk van het paleis.

Door de stedelijke regering zijn vernieuwd de reglementen omtrent de voorzorgen te nemen met de honden in de hondsdagen. De hondsdagen zullen gerekend worpen in te gaan op *Woensdag den 22 July* tot en met *Woensdag den 19 Augustus*.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 15. tot den 18. Julij 1846 zijn ingeschreven; Voltrokken Huwelijken 45. Geborenen 144. Overledenen 99. Levenloos aangegeven Zonen 7. Dito Dochters 4. Elders overleden en alhier ingeschreven 7.

Totaal sedert primo Januarij 1846. Gehuwde Paren 1109. Geborenen 4533. Alhier overledenen 3692. Elders overleden en alhier ingeschreven 144.

HANDELSBERIGTEN.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 19 Julij, W. Z. W. Harde wind; D. R. Bothens, Bofos, Tijsselt. - L. Willems, Henriette, Suriname. - J. Baak, Elmina, Fernamdo Po. - J. Millinovich, Eclipse, Salonica. - T. G. Arnold, Maria Elisabeth, Rochefort. - A. H. Stegenga, 2 Zusters, Lond. - F. Nicholsen, William, Sunderl. - C. Keizer, Koophandel, Yarmouth.

HELVOET, 19 Julij, W. Z. W.; D. L. Geest, Princes van Oranje, (s.) Duink. - J. C. Bast, Ocean, (s.) Lond. - S. Cook, City of Rotterdam, (s.) id.

UITGEZEILD.

TEXEL, 19 Julij; C. J. Kaspersma, Eendragt, Lond.

VLIE, 17 Julij, Z. W.; H. Uphuis, Margaretha, Archangel. - C. G. Wootoze, die Eute, Dantzig. - G. Liedahl, Superbe, Hamb. - J. C. Prehm, Hebe, Avontuur. - W. H. Carter, Humboldt, Newcastle. - J. Dawson, Good Design, id. - S. Plenzinga, Provincie Overijssel, Hull. - P. D. Haaze, Bellerophon, Archang. - T. J. Visser, Eensgezindheid, Nerva. - J. H. Wallis, Minerva, Dantz. - L. Tiemann, Anna Maria, Stettin.

HELVOET, 19 Julij; R. Stranack, Giraffe, (s.) Londen. - W. Bouch, Emerald Isle, (s.) Hull.

Carga-Lijsten.

Amsterdam, 18 Julij.

TENERIFFE, de Vrede, Prudentia: 142/1, 85/2, 21/4 p. Wijn, Gebr. Hartsen.

PORT A PORT, Sietzema, Hendrika: 27 k., 28 v. Sago, de Haan, Dommer & Comp.; 39 z. Wol, 11 v. 6 b. Amandelen, Luden & van Geuns; 22 b. Kurk, J. P. Gildemeester; 30 l. Rogge, E. W. van Dam & Comp.; 2/1 p. Wijn, F. E. Wagner, 44 k., 7 p. Wijn, 120 k. Looderts, 50 l. Rogge, order.

LONDEN, Smith, Sprightleij; 9 v. Koopmanschappen, D. van den Berg; 590 t. Tarwe, Heijbrock & Comp.

ARCHANGEL, Zwanenburg, Adolph Frederik: 1566 tzw Rogge, L. Hoijack & Comp.

RIGA, de Groot, Josina Wilhelmina: 215 b. Hennep, 5 b. Tors, 2 sch. Pijpduigen, Order.

KONINGSBERGEN, Elligers, Concordia: 2160 sch. Tarwe, Goll & Comp.

DANTZIG, van Sluis, Ettina: 48 l. Tarwe, S. & P. de Clercq

DANTZIG, Hilbrands, Vr. Wendelina: 34 l. Tarwe, 3 l. Groene Erwten, G. H. Burges & Zoon.

WISMAR, Teensma, Jacoba: 20½ l. Tarwe, 11½ l. Rogge, van Lennep & Comp.

AMSTERDAM, 20 Julij.

Koffij heeft gedurende de verleden week meerdere vraag gehad, ook veel voor het buitenland en is goed ordinair Cheribon niet onder 20½ à 21 c. te bedingen; betere soorten in verhouding.

Suiker blijft flaauw. Men kan voor ruwe de veilingsprijzen niet maken. In gemalen Melissen en Lompen is meerder omgegaan tot iets lagere prijzen. Wij noteren ordinaire Melissen tot *f* 34 à 35; goede tot *f* 36 à 37.

Ryst. Zeer vast en hooger gehouden zonder veel omzet.

Tabak. Hiermede is het aangenamer. — Uit de eerste hand zijn tot goede prijzen 180 vaten Maryland verkocht; en in de tweede hand voor zeer ordinair Maryland 13 c. betaald. Ordinair Kentucky niet onder 11 c. te vinden.

Zuidzeetraan: Zuidzeetraan zonder aanvoer. Van de leggende voorraad zoude men tot *f* 26½ à 26 Entrepôt kunnen koopen. Berger Traan *f* 35 à *f* 36, Raapolie 6 w. *f* 29½. Vliegend *f* 18½ op Sept., Oct. *f* 28½ à ¾, Nov. Dec. *f* 29 à ¼, Mei *f* 30½, Lijnolie 6/w. *f* 28, Vlieg. *f* 27.

GRANEN.

Tarwe in entrep. 128 ℔ Wismar *f* 295 — 126 ℔ Roode Odessa Pools. *f* 270 — in consumpt. 130 ℔ N. B. Poolsch *f* 330 — 129 ℔ B. dito *f* 332, 338 — 126 ℔ dito *f* 310 — 125 ℔ Betere dito *f* 315 — 123 ℔ Wahrener *f* 310 — 117, 118 ℔ N. Vrissche *f* 247, 250 — 121 ℔ B. Poolsche *f* 295 — 124 ℔ P. J. Vriessche *f* 285 — 126 ℔ Bonte Poolsche *f* 322 — 131 ℔ O. dito *f* 345.

Rogge in entrep. 123, 124 ℔ Rostokker *f* 236, 239 — 125 ℔ Wismar *f* 242 — 117 ℔ Archangel *f* 223, — 118, 120 ℔ Pruissche *f* 225, 240 — 126 ℔ Portugesche *f* 253 — 125 ℔ Pommer. *f* 242, — 118 ℔ Riga *f* 225 — in consumpt. 121 ℔ O. Pruissche *f* 260.

Met Rogge is het verleden week zeer willig gebleven, en heeft men zaturdag wederom iets meer betaald.

Garst 109, 112, 115 ℔ N. Deensche *f* 160, 170, 175 — 109 ℔ J. dito *f* 152.

Boekweit 118 ℔ Holsteinsche *f* 212.

LEYDEN, 18 Julij. *Boter*, trage markt, hoewel prijshoudend als de vorige week, *f* 33 tot 36 à *f* 37 het ¼; *Tarwe*, *f* 10,20, de beste *f* 11 per Mudde; *Rogge*, *f* 7, — de beste *f* 8,30; *Garst*, 4,30 de beste 4,80; *Haver*, 3,90 de beste 4,50; *Duivenboonen*, *f* 7,30; *Paardenboonen*, *f* 6,50; het beste *Runavleesch*, 25 à 20 Ct.; *Kalfsvleesch* 30, 25, 20 Ct.; *Varkensvleesch*, 16 tot 20 Ct. de 5 ons.

LEEUWARDEN, den 17 Julij. *Boter* *f* 35,00 à *f* 35,50; *Kaas*, *f* 21,00 à *f* 27,00.

SCHIEDAM, 16 Julij. *Genever*, het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 19,00; Amsterdamsche proef het Ned. Vat, zonder Fust, *f* 20,25 zonder de belasting.

SPECIE-KOERS.

Gouden Speciën per Stuk.

Nieuwe Ducaten *f* à *f* — Oude gerande dito *f* 5,65 à *f* 575 — Wigtige Guinjes *f* à *f* — dito Eng. Souv. *f* 12,15 à *f* 12,30 — dito Pistolen *f* 9,90 à *f* 10 — Nieuwe Louis-d'or *f* 11,20 à *f* 11,30 — Stukken van 20 fr. *f* 9,65 à 9,75 — Baren Goud en

Speciën *f* 14¼ à *f* 15 pCt. à *f* 1442,60 per Ned ℔ fijn.

Zilveren Speciën per Ned. ℔ fijn.

Fijne Drittels *f* à *f* — Fijne Bar. $\frac{1000}{1000}$ à 950 *f* 105 à *f* 106 — Zilv. van 900 à 850, dito van 800 à 700, dito van 600 à 500, dito van 400 à 300 *f* 104,60 à *f* 105,40.

Zilneren Speciën per Stuk.

Nieuwe Mexican *f* 2,57½ à *f* 2,65 — Fransche Kroonen *f* 2,72½ à *f* 2,75 — Stukken van 5 fr. *f* 2,36 à *f* 2,38 Brab. Kroonen *f* 2,68 à *f* 2,70 — Pruissis. Daalders *f* 1,75 à *f* 1,80.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

18 *Julij.*			gebl.	20 *Julij.* 4½ u.			gebl.
NED., Werk. Sch. à	2½	pCt.	6$\frac{13}{16}$	60$\frac{13}{16}$	à	60$\frac{15}{16}$	60⅞
Dito Dito	3	»	72$\frac{15}{16}$	72¾	»	73	72$\frac{15}{16}$
Dito Dito op resc.	3	»		72$\frac{13}{16}$	»	72⅞	
Dito Dito, . . .	4	»	94$\frac{13}{16}$	94$\frac{13}{16}$	»	94$\frac{15}{16}$	94⅞
O. I. Leening . .	4	»		94⅝	»		
Amortis. Syndic.	4½	»	89	94	«		
Dito Dito. . . .	3½	»		94	»		
Handel-Maatsch.	4½	»	172	172¼	»	173¼	173
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-S. .	4½	»	115½	114½	»	116¼	114½
Aand. Holl.Sp.M.		»			»		
BELGIE, ...	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rothsch.	2½	»			»		
SPANJE, L. b.A.v.85£	5	»		19$\frac{15}{16}$	»		
Dito bij dito, o. st.	5	»	19$\frac{5}{16}$	18⅞	»	19$\frac{7}{16}$	
Dito	3	»	37⅝	37½	»	37⅜	
Dito Binn. à 6 m	3	»	31⅞	31⅞	»		
Coupons Ard. . .		»		18$\frac{3}{16}$	»		
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Lond.	3	»	48⅛	48¼	»	49	48¾
Dito Dito. . . .	4	»	47	47¼	»	47½	47⅜
Dito Bnl. à 1 Cnt.	5	»			»		
RUSL. Obl. H. 1798 & 1816	5	»	106⅞	106¾	»		
Dito dito 1828&29	5	»		105½	»		
Ct. bij d. 1831&33	5	»	97¼	96⅝	»		
Dito bij Hope. .	4	»	91¼	90¾	»	91	
D. bij Stiegl.enC°.	5	»	89¼	89	»		
Cert. te Hamb. .	5	»			»		
Inschr. in Assign.	6	»			»		
Cert. van dito .	6	»			»		
POLEN, Certific . . .	4	»			»		
Dito A. m. L. fl. 300		*f*			»		
Dito Dito . . fl. 500		»		144	»		
AMERIKA. Phil. bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actien		»			»		

Oostenr. Met. 5 pCt. 109¼, ¼; Nap. Cert. bij L.&B. 5 pCt. 94; Braz. 5 pCt. 87¾; Mex. 5 pCt. 27¾, ⅞; Peru 22, ½; Gren. 1 pCt. 22, ½ : Ecuador 2⅜.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolong. 2½ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

INGEZONDEN STUKKEN.

MEDEDEELINGEN UIT MIJN DAGBOEK (*).

Eene Courant is, wat hare Redactie er van heeft willen maken: hare magt wordt bepaald door hetgeen zij is. Nu kan zij, als boven bleek, óf eene industriëele onderneming zijn, óf een spreekgestoelte, van waar dagelijks deze of gene leer den volke verkondigd wordt: naarmate zij nu het een of ander is, zal zij van beteekenis zijn op den gang der zaken.

Is de Courant eene industriëele onderneming, en is winst te maken het beginsel en doel, is geld de alpha en de omega van de bespiegelingen harer Redactie, dan valt het spoedig in het oog, dat hare politische, maatschappelijke beteekenis gelijk staat met nul. Immers van het bon vouloir van de smaak des publieks wordt dan de strekking harer politische, economische, religioso-politische opstellen afhankelijk gemaakt, niet van een vast beginsel, waarvoor zij pal blijft staan, wat ook dreige, en waar zij des noods martelares voor zou willen worden; en wisselziek als het bon vouloir, de smaak des publieks is, is ook ongestadig, en cameleontisch van kleuren de redenering der Courant. Heden nog is voor het volk Koning *Willem I* — Willem de wijze, de Vader des Vaderlands, Willem onze eenige toeverlaat, Willem de trouwe helper in den nood, Willem de wonder schoone verwezenlijking van het »*integer vitæ scelerisque purus*" van Horatius; *Willem I*, in een woord, is heden nog een ware modelkoning, — en in de zoete, teedere, liefderijke woordekens der industriëele Courant weêrklinkt de schier afgodische dienst, welke het volk dien modelkoning bewijst. Maar op een mooijen morgen merkt het volk, dat die modelkoning reeds vrij wat offers gevraagd heeft tot de instandhouding zijner modelmatigheid; en die ervaring begint het goede volk knorrig te maken; maar te gelijker tijd verneemt het volk, wel te verstaan dat gedeelte van het volk, hetwelk toen nog oppermagtig was, dat die bij zijn leven reeds gecanoniseerde *Willem* I; die waardige vertegenwoordiger van dien Willem, welke de boeijen verbrak, waarin Rome het geweten deed verzuchten, die vrome vriend en beschermer van het Protestantisme, maar te gelijker tijd verneemt het volk, dat hij voornemens is, met eene Belgische vrouw in den echt te treden — en uit heeft eensklaps alle wijsheid, en vaderschap, en modelmatigheid; en nu heet het, dat Willem I een dit, en Willem I een dat is; — en de industriëele Courant, die in deze zaak mogelijk nog eene andere gunst te bejagen had, dan de volksgunst, blijft niet ten achter bij het volk, om met eenen ter bestraffing opgeheven wijsvinger den ex-modelkoning een: »foei, ge moest u schamen, Vader Willem!" toe te voegen. Dit voorbeeld is een der tallooze andere, welke ten blijke zoude kunnen aangevoerd worden van de treffende overeenstemming, welke er steeds tusschen de inzigten en hartstogten van het publiek en van de industriëele Courant bestaat, en van het volslagen gemis der laatste aan een vast beginsel, dat haar bij hare redeneringen tot maatstaf verstrekt.

Hoe vleijend het intusschen ook voor het volk zij, zich zoo zorgvuldig bestudeerd, en zijne gedachten en luimen zoo naauwkeurig door de Courant nagebauwd te zien; toch is het volk op den duur met die eerbiedige hulde niet te vreden. Het volk, als Barbier zegt:

». . . . *Le peuple, c'est la fille de taverne,*
Qui veut dans son amant un bras qui la gouverne,
Un corps de fer, un oeil de feu."

Het volk wil niet ontzien, wil niet aangebeden, wil niet misleid worden; maar verlangt door eenen krachtigen arm aangegrepen en voorwaarts gedreven te worden naar datgene, wat zijn waarachtig heil bevorderlijk kan zijn. Het volk heeft te veel gezond verstand, om niet te merken, dat vleijerij niets dan een beleefde vorm der minachting is. Daarom veracht het dan ook op zijne beurt onbewimpeld zulke industriëelen, die, alleen prat op voordeel, nu eens eene zaak verdedigen, en dan weêr haar bestrijden, en alzoo de volksmeening slingeren tusschen allerlei tegenspraak, zonder haar eenigen den minsten vasten grondslag te geven. Het volk ontzegt hunner taal allen invloed, en vertrouwt hen alleen, in zoo verre zij aan den pligt van een »Nouvelliste" volgens het voorschrift van La Bruyère voldoen, mededeelende: »*qu'il y a un tel livre qui court et qui est imprimé chez Cramoisy en tel caractère, qu'il est bien relié et en beau papier, qu'il se vend tant;*" of mededeelende, dat er een huis zal verkocht worden, of dat er een hond verloren is, of de lijst der binnengekomen en uitgezeilde schepen, of de fondsennotering der binnen- en buitenlandsche beurzen, ook zelfs dan, wanneer de Courant uitdrukkelijk vertelt, dat de notering dier laatsten per duif of extra stoomboot zijn aangebragt. Om zulke proefjes van naïviteit lacht het publiek dan wel een beetje; maar het vertrouwt toch, dat die noteringen werkelijk per extra-gelegenheid zijn overgemaakt, als de industrie-man het verzekert: overigens echter! . . . .

Ons land is nog vrij van partijschappen, zegt men. Eenigen verheugen er zich in, anderen weer betreuren het. Voor mij, ik laat het al of niet bestaan, en het wenschelijke of verwerpelijke van het bestaan van partijschappen ten onzent voor heden onaangeroerd. Maar zijn er welligt ten onzent tot dusverre ge ne partijen, omdat de banieren nog niet zijn opgestoken, die de belijders der strijdige beginselen en wenschen oproepen, zich in verschillende legerkampen rondom haar heen te scharen, — ontkend kan het evenwel niet worden, dat de elementen in ruime mate voorhanden zijn, welke op de roepstem van een kloeken aanvoerder spoedig tot eene partij zouden kunnen vereenigd worden. Daar zijn er, die het behoud begeeren van het bestaande *quand même*; daar zijn er, die de vestiging van het koningrijk der Nederlanden geheel en al in strijd noemen met de historische herinneringen der natie, en die niet vreemd schijnen aan den wensch, dat de arbeid der staatshervorming weder mogt opgevat worden, dáár, waar Napoleon dien geweldddadig heeft doen staken; daar zijn er . . . . maar ik heb geen catalogus te maken der meeningen, waarin het geslacht van thans verdeeld is: laat ik mij bepalen tot de Katholijken, ten einde er achter te komen, welke de magt is eener courant, die een bepaald beginsel verkondigt en verdedigt.

Langs welke graden van ontwikkeling zij gegaan zijn, om tot het bewustzijn te komen, dat hun tot nu toe wederregtelijk hunne door de grondwet gewaarborgde regten onthouden zijn — de geschiedenis der Katholijken in Nederland gedurende de laatste vijftig jaren zou alleen op deze vraag het antwoord kunnen leveren. Daarmede nu zal ik mij later, wanneer ik al de bouwstoffen er toe verzameld heb, bezig houden: genoeg ook voor mijn doel, dat het bewustzijn van het bestaan dezer hun door de grondwet gewaarborgde en wederregtelijk onthouden regten, tegenwoordig bij de Katholijken algemeen is. Het is echter meer het gevoel eener leegte, het gevoel, dat hun iets ontbreekt, dat hun iets onthouden wordt, dat zij als burger niet met de andere leden van den staat gelijkmatig behandeld worden, wat zij bij zich zelven waarnemen, dan wel het juist besef van datgene, wát hun ontbreekt, wát hun onthouden wordt, van da gene, waarmede de leegte gevuld, de onvolkomenhe zou kunnen weggenomen worden, waarin zij verkeere De slaap is uit de oogen; kracht ten leven is weder b hen ontwaakt, de boeijen zijn van de armen gevallen die hen tot werkeloosheid doemden; zij weten echte nog niet bepaaldelijk, hoe die kracht moet aangewen worden, welken arbeid hunne armen te verrigten hebben om te verwerven dat, wat zij mogen eischen: eerbie voor hunne godsdienst, die telkens beleedigd wordt, wan neer een hunner verongelijkt wordt, *omdat* hij Katholij is; gelijkheid voor de wet, welker lasten zij dragen tot welker handhaving hun geld en hunne persoonlijk medewerking gevorderd wordt. Nu weet ik wel, dat d tijd zelf wel de rigting zou aangeven, waarin de Katho lijken behooren werkzaam te zijn, om gekend, erken en gebruikt te worden ten nutte van den staat; bij d woeling echter en de spanning, die heden ten dage a lerwege heerscht, schijnt het mij wenschelijk toe: 1°. d ontwikkeling eenigermate te bespoedigen, van het bese der wijze van werkzaamheid, welke het tegenwoordi oogenblik van de Katholijken vordert, en 2° de ontwik keling van dat besef zoo veel mogelijk tot de verschil lende klassen der maatschappij te doen doordringen. Aa dit tweeledig doel beantwoordt volkomen eene Courant als het in de hoofdstad des rijks gevestigde Dagbla »de Tijd."

1°. »De Tijd" is Katholijk, en wenscht niets vurige dan het Katholijk beginsel gehuldigd te zien.

2°. »De Tijd" is geen geestdrijver en is niet voorne mens, in ijdele droomerijen zich verliezende, den tegen woordigen toestand der Katholijken in ons land over he hoofd te zien; hij weet, dat met overhaasting niets ge wonnen, maar veeleer alles kan verloren worden; e daarom zet hij bedaard en geduldig maar geleidelijk uit een, wat licht kan verspreiden over den tegenwoordigen toestand, en wat gedaan kan en moet worden, om ge handhaafd te zien het goed regt der Katholijken.

3°. »De Tijd" in de Hoofdstad des Rijks gevestigd mag alle plaatselijke belangen uit het oog verliezen, zich bepalende bij het algemeen belangrijke; en wenschende dat zijne taal ingang vinde bij allen, rigt hij zijne voor den zóó in, dat niemand, om zijne meer abstracte in kleeding, hem de toegang behoeft te weigeren.

4°. »De Tijd", een dagblad zijnde, is geroepen de gebeurtenissen van den dag in het Buitenland, zoowel al ten onzent naauwkeurig gade te slaan. De aandacht ge vestigd houdende op hetgeen overal belangrijks voorval met betrekking tot den tegenwoordigen strijd tussche het herlevende Katholicisme en het wegstervende Pro testantisme, en mededeelende wat hem in dien strij merkwaardigs toeschijnt, is hij in staat gesteld den Ka tholijk onder het oog te brengen, dat hij strijdende voo zijne regten, niet alleen staat, maar dat overal het drie eeuwen lang onderdrukte Katholicisme, zijne aloude en bezielende en vruchtbaarmakende levenskracht op nieuw glansrijk ten toon spreidt.

Aldus mag gezegd worden, dat het dagblad »de Tijd" »en vulgarisant l'idée, la rendra puissante;" dat het de ontwikkeling van het besef van hetgeen zal en moe gebeuren, bespoedigt en algemeen maakt; — aldus za »de Tijd" een onmiskenbaren invloed op den gang de zaken oefenen!

R.

(*) Vervolg van No. 8.

ADVERTENTIEN.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.